

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednim prilagam ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
 pol leta 6 „ 60 „ 3 30
 tretj leta 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnane naročnine se ne odzivamo.

Oglašil in poselavce se računijo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsak vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za omiko, svobodo in napredek!• Dr. K. Ljurič

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, rekl. nacoje in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — Gor. Tiskarna A. Gabrčček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Kam?

Opetovano že smo povdarjali ob raznih prilikah, da imajo socialno-demokratske stranke po naših deželah na sebi mnogo preveč izzivalnega, mnogo preveč se zabavlja, hujska in mnogo preveč se vceplja v delovalstvo sovrastvo do vsega, kar stoji kolikor-toliko više nad njim. V vsem „delovanju“ prevladuje udrihanje, povsodi pa vidimo premalo pravega socialnega duha, premalo stremljenja po strokovni izobrazbi in premalo treznega presojanja razmer, v katerih okvirju se ima delati za ugodno reševanje delavskega vprašanja. Zato pa tudi vidimo skoro povsodi le neuspeh. Strajk za strajkom se izjalovlja, število ni ceste pahnjenih žrtev strajkov se množi, ne da bi se potem kaj storilo za nje, in splošna nevolja se polasta delavstva, nevolja, katera ima lep del izvira prav v nespametnem delovanju soc. demokratizma. Hujskati je lahko, vzbujati nevoljo, to ni umetnost, ali pomagati je težko. Treba pa z nova pribiti, da z zabavljanjem in hujskanjem se ne pride nikamor, marveč se po tem potu napravlja za delavstvo le težek položaj, ki namestu, da bi jih bližal, vedno se bolj odtušuje delodajalce in delavce. Mi vemo in večkrat smo že jasno povedali, da delavci tuintam potrebujejo zboljšanja in zaslužijo lepše ravnanje z njimi, ali v tako svrhu treba delati pametno, previdno, ne pa mučiti ljudi s puhlimi frazami, jim vžigati jezo ter jim razlagati reči, katerih ne umejo ali jih umejo le pol, ter se tako zapeljujejo na kriva pota. S kratka: pokazalo se je, da po sedanjih potih socialni demokratije ne dosežete ničesar, namreč soc. demokratije v naših deželah, ker njihovo delovanje ni nič realnega, nič dobrega, nič zdravega, marveč je le neko razburjenje duhov, skrivanje mislij in odtuševanje vsemu drugemu, kar baš ne prisega na rdečo zastavo. Je žalostno to, ali tako je. Lahko pa bi bilo vse drugače, ako bi bila organizacija delavcev res organizacija in ako bi imela ta organizacija vodstvo, ki bi delalo čast temu imenu. Potem pa bi bili tudi nemogoči taki skandali, kakor so se vršili v goriški so-

cialni demokraciji pred kratkim časom, in potem bi bil tudi nemogoč iz njih vrst vsak tak zločin, kakor je poskušeni umor v Ajdovščini.

Nekaj časa je že, odkar je začelo soc. demokratsko gibanje na Vipavskem, zlasti okoli Ajdovščine. Opetovano so se vršili shodi, na katerih se je govorilo o delavskem vprašanju na sploh, na katerih se je razpravljalo se posebej delavsko stanje na Vipavskem, na katerih pa se je tudi zabavljalo liberalcem brez vsakega vzroka ter udrihalo na vse strani in mahalo na desno in levo, da je bilo kaj. Vzbujanje srda, nevolje in odpora je padlo v marsikaterem srcu poslusalcev res na rodovitna tla, da je začel gledati ta in oni vse trno okoli sebe, nekatera društva so naročila „Rdeči prapor“ in tupa-tam se je kdo potikal na prsi: jaz sem pa socialni demokrat. Posebno pozornost je obratual nase delavce Cvek iz ajdovske predilnice. Moč je mislil, da preobrne vse kar čez noč ter da z nastopnim dnem nastopijo za delavstvo zlati časi. Dal se je zavestiti tudi v strajk, ki pa je imel le neugodne posledice, in Cvek, ki je bil predilni mojster, torej ne navaden delavec, je bil odpuščen kot nekak voditelj strajka, in vrhutega, kakor čujemo, tudi radi druge neposlušnosti. Zalosten vseh strajka!

Tako je že navada, da odpuščajo tiste, katere zaznamujejo za voditelje strajkov. Saj takih žrtev je že dosti v deželi.

Ali Cveka so vzeli nazaj v delo. Mi vemo, da po tovarnah ni iskati kdo ve katerega velikega usmiljenja, in prav proti predilnici v Ajdovščini so bile predleti v „Soči“ pritožbe delavcev, ali tako neusmiljeni pa vendar le niso povsodi, kakor se jih slika. Glejte! Cveka so vzeli nazaj v delo, in kakor pravi naš dopisnik v zadnji številki, so ga hoteli postaviti nazaj na mesto predilnega mojstra, seveda ko bo pač prvo mesto prazno. Ali kaj je storil Cvek? Z vsa silo je hotel biti takoj zopet predilni mojster. Ali je delal tako sam, ali je stal kdo za njim ter ga spodbadal, ne vemo, vemo pa, da je krenil Cvek pri tem na popolnoma krivo pot, kine vade nikamor drugam nego v ječo. Ubogi

človek! Zapeljan, zmeden od raznih fraz in naukov ter na pol razumljenega soc. dem. berca je storil hudodelstvo. Stavil je ravniatelju kar ultimatum, in prišel po odgovor z nožem v žepu. Če bi bil pomislil, da vse, kar je storil poprej, da je bil odpuščen, vendarle ni bilo prav, da so imeli vendarle obzire do njega, ko so ga vzeli nazaj v delo ter mu obljubili zopet mesto predilnega mojstra, potem bi bil pač potrpeč — ne pa z glavo silil skozi zid! Nam se zdi, da lo siljenje ni izviralo le iz njegovih mislij, tu je moral biti tudi zunanji vpliv!

Sedaj pa vprašamo, kam pelje to? Kam pride delavstvo po tej poti? Tak slučaj edino le škoduje, največ delavstvu samemu. Nedorozni in vestni delavci morajo trpeti potem vsled zločinstva drugih! In zločin v Ajdovščini je nekaj strasnega. Delavstvo zgubava po takih pojavih zaupanje, vse se jih boji, in brezstevilno dobrih delavcev se peha tako v nevoljo, zapostavljanje, v bedo.

Kam vede tako brezmiselnost soc. demok. gibanje, kakoršno se razvija po naših deželah? Kam pride delavstvo, če se hode se nadalje oprijemalo naukov, iz katerih gleda — umor? Kam, kam? V anarhijo, v zločine, v ječe nikamor drugam.

Jasno je, da jo je soc. demokratizem pri nas korenito zavozil, in če si hoče delavstvo samo sebi dobro, če se hoče res boriti za svoj napredek, za zboljšanje svojih razmer, da pride do tistega cilja, kamor želi, potem je prva potreba ta, da da slovo zapeljivcem in sleparjem v soc. demok. vrstah ter se organizira z nova in na zdravih principih po treznih preudarkih prične delovati sebi v korist in v prospel obrtnijam, ki dajejo zaslužek. Dosedanja pota ne vedejo nikamor na dobro, treba torej kreniti drugam. Želimo delavstvu prav v sedanjih časih, po skandalih v Gorici in po zločinu v Ajdovščini obrata, korenitega obrata. Kam? Na delo, na resnično, pozitivno delo za boljšo bodočnost v okvirju razmer, v katerih živimo.

Dobro delo more roditi le dober sad ter končno vstvariti povoljivo razmerje na vse strani med delodajalci in delavci. Ime Cvek pa bodi svarilo pred še neugodnej-

šimi časi za delavce, nego so sedanj, kajti gotovo je, da zločinu ne more slediti nič dobrega.

Slučaj v Ajdovščini naj kaže odločno smer na druga pota, na katerih želimo delavstvu vse dobro, kar jim gre. — Slučaj v Ajdovščini pa končno priporočamo v razmotrivanje vsem soc. demokratom, kar jih je sploh po Vipavskem.

Ricmanjsko vprašanje.
 (Dalje.)

C. kr. okrajni glavar in župnik v Dolini sta določila, ker sta dobila iz Trsta ukaze, da se ima vršiti na dan 29. decembra 1902. izročitev cerkvenega premoženja in kaplanijskega urada. Župnik je sporočil, da ima dr. Požar izročiti njemu cerkveno premoženje, c. kr. okr. glavar pa je ukazal, da ima dr. Požar dati njemu matične knjige ricmanjske kaplanije. Te matične knjige so cerkvene, se vodijo v imenu cerkve, vlada ima po zakonih le pravico nadzirati vodstvo teh knjig, sploh se pa izročajo v vsakem slučaju le duhovni oblasti.

Tržaški škof, oziroma dolinski župnik, torej nista reklamirala za se teh knjig, da bi se izročile nasledniku Krančiču, s čemur sta pripoznala, da nimata v Ricmanjih nikake jurisdikcije.

Dr. Požar je protestiral proti ukazu c. kr. okr. glavarja ter rekel, da njemu ne izroči knjig; ob enem pa mu je tudi sporočil, da dne 29. dec. ga ne bo doma. Župniku v Dolini je naznanil, da on ne upravlja cerkvenega premoženja, sicer pa da nima nič opraviti v Ricmanjih ter da iz Rima se ni definitivnega odloka. Zato ne more biti govora ne o kaki izročitvi ne o kaki predaji.

Za isti dan in isto uro je bila napovedana izročitev tudi v Vatovljah.

Prejšnji dan 28. decembra je okr. glavar brzojavil parkrat v Ricmanje, da naslednjega dne mora biti dr. Požar na vsak način doma, da mu izroči cerkvene matice.

Dekret o promesčenju je vrnil dr. Požar dvakrat škofu v Trst, češ, da je res duhovnik tržaške škofije, ali da se nahaja pod jurisdikcijo škofa v Križevcih, zatorej naj se

Islandski ribič.

Pierre Loti.

Roman. Iz francosčine prevel Fran Šturm.

(Dalje)

Moj vnuk je mrtev!

In vrgla jej je pisma, papirje, svetinjo pred noge. Z jednim samim pogledom se je Marjetica pričala, da govori babica resnico: pokleknila je k molitvi.

Ostali sta obe skoro nemi, dočim je padal zunaj junijski mrak. Tisti mrak, ki je v Bretaniji tako dolg in ki na Islandu nič več ne neha. V kaminu jima je cvrčal muren, ki prinaša ljudem srečo, in skozi okence je prihajala rumena večerna luč v to kočico Moanov, katere je vse ugrabilo morje, ki so bili sedaj izumrla družina...

Slednjič je izpregovorila Marjetica:

Jaz se preselim k vam, dobra babica: prinesem svojo posteljo, ki so mi jo pustili, čuvala vas bom in vam stregla, da ne boste čisto sama...

Obžalovala je svojega mladelega prijatelja Silvestra, toda v svoji žalosti se je čutila nehote raztreseno, ker je mislila na nekoga drugega: — na onega, ki je bil odšel na veliki ribji lov.

Jan gotovo izve, da je Silvester umrl; saj v kratkem odidejo lovci na rake. Bo li kaj jokal po njem... Morda, kajti zelo ga je ljubil... In namesto na svoje sol. e je mislila samo nanj; bila je sedaj nejevoljna na tega trdosrčnega, sedaj zopet vsa polna

mehkobe in ljubezni zanj, zaradi žalosti, ki jo tudi njemu povzročil Silvestrova smrt in ki ju nekako zbližala: kratko, njeno srce je bilo vse polno tega Jana...

VIII.

... Nekega bledega večera v avgustu je končno prišlo na krov „Marije“ na islandskem morju pismo, ki je naznanjalo Janu smrt njegovega prijatelja; bilo je to zvečer po težkem, napornem dnevu, v trenutku, ko je hotel k večerji in potem spat. Spodaj v temni kabini je čital to vest s težkimi, zaspanimi očmi, pri rumeni luči majhne svetilke; in tudi on je ostal v prvem hipu brezčuten, otopel, kakor bi ne mogel prav umeti. V vseh srčnih zadevah je bil samosvoj in ponosen; skrnil je torej pismo na prsi pod svoj modri jopič, kakor je to navada pri mornarjih, in niti besedice ni izpregovoril.

Toda toliko poguma vendar ni čutil, da bi prisedel k drugim ter večerjal: ne da bi komu povedal, kaj mu je, se je vrgel na ležišče in v tem hipu zaspal. Skoro je zasanjal o umrlem Silvestru; videl je v sanjah njegov pogreb...

Ko se je bližala polnoč, ga je obšlo tisto čudno stanje mornarjev, ki se zavedajo v spanju časa ter čutijo, kedaj se bliža trenutek, ko bo treba vstati. Videl je še vedno pogreb ter rekel sam pri sebi:

— Sanjam; k sreči me pridejo poklicat, in to mine.

Toda ko je položil nekdo nanj svojo trdo roko ter izpregovoril: „Vstani; Gaos. — Čas je!“ tedaj je začutil na svojih prsih lahno pokanje papirja — in

hipoma se je zavedel bridke resnice. — Ah! da, pismo!... torej je bilo res! — in že se je oglasila bolest, krutejša in silnejša nego prej. Dvignil se je naglo, na pol še v spanju, ter zadel s svojim širokim čelom v strop.

Potem se je oblekel ter odprl vratica in se odpravil na krov, da zavzame svoje mesto...

IX.

Ko je prišel Jan na krov, se je ozrl z zaspanimi očmi krog sebe, po velikem, dobro znanem morskem krogu.

To noč se je kazala brezkončnost v čudovito jednostavnih oblikah, v brezraznih barvah, ki so dajale samo vtis noizmerne globine.

To obzorje, ki ni naznanjalo nikake gotove zemeljske pokrajine, niti njene geološke starosti, je moralo biti že toliko in toliko dnij od početka vekov vedno jednako, tako da se je zdelo, če si se ozrl nanj, da ne vidiš nič, — nič, samo večnost stvarij, ki »so« in ki ne morejo nehati »biti«.

Niti popolna noč se ni mogla storiti. Bila je še slabo razsvetljena, od neke je še prihajala medla luč. Krog ladje je šumelo, kakor iz navade, brezpomembno, tožeče. Vse na okrog je imelo sivo barvo, motno-sivo barvo, ki je bežala pred pogledom. — Morje se je skrivalo med svojim skrivnostnim počitkom in spanjem pod tihimi, skromnimi barvami, ki nimajo imena.

Gori na nebu so se podili oblaki; imeli so vsi neke gotove oblike, ker brez teh ne more biti nobena stvar; v temi je bilo videti, kakor da se spajajo v veliko tančico.

gleda premeščenja oziroma imenovanja naslednika sporazumno s škofom v Krizevcih.

Škofu Naglu je torej vrnil dr. Požar dekret o premeščenju dvakrat, in se le na to je uvidel menda, da se je moral pač poprej obrniti do krizevskega škofa po navodilih sv. Stolice, in to se toliko bolj, ker je bil v Rimu objubil škofu v Krizevcih, da bo sporazumno z njim postopal v ricmanjskem vprašanju. Na to se je obrnil do neke visoke osebe za posredovanje.

Dne 29. decembra 1902. je bil znamenit dan za Ricmanje. Patrolje orožnikov so zasedle že zgodaj v jutro vse poti in ceste, ki vodijo v Ricmanje. Na vsakih sto korakov od Ricmanj do Boršta je stal orožnik. Ob 9^{1/2} dop. je prihajala iz Boršta čudna procesija. Najprej je siasprednja straža orožnikov, potem kakih 20 orožnikov z nasajenimi bajoneti, v njihovi sredici. kr. okr. glavar in komisar, v sredi med njima pa dolinski župnik Zupan. Za njimi je korakal novi kaplan Jos. Krancic, za tem ključavničar, potem mežnar iz Doline, na koncu zopet orožniki. Nikdo v Ricmanjih se ni odkril, nikdo ni pozdravil te gospode. Glavar je zvonil v farovžu, ali zaman, slednjič je ukazal z veterhi odpreti vrata. Ali zaman je bil ves trud. Potem so našli nekod drug vhod. Čez sid so plesali orožniki, potem sli z napeto puško proti farovžu, kakor bi se bilo bati sovražnika. Naposled so uvideli, da ni v farovžu žive duše. Odprli so od znotraj glavna vrata, na kar je stopila slavna komisija v farovž. Ključavničar je odprl z veterhi vse sobe in shrambe, vse so pregledali. Ko so prišli do matičnih knjig, je poslal glavar orožnike po srenjskega župana Ivana Berdona, da naj pride v farovž. Ta pa je rekel, da ne gre, ter da je bila glavarjeva dolžnost 24 ur poprej ga obvestiti, da pride v Ricmanje. Ker Berdon ni hotel iti, so ga pograbili trije orožniki ter ga vlekli s silo v farovž. Glavar je pokazal na matične knjige ter mu rekel: Te knjige vzamem jaz s seboj, in vi, zupan, podpisete zapisnik o tem.

Župan Berdon je protestiral proti nasilnemu postopanju okr. glavarja, ker je udril v farovž, ne da bi bil obvestil župana, kaj hoče v farovžu. Potem je protestiral zupan tudi proti temu, da se utika dolinski župnik v ricmanjske zadeve, in izjavil je, da ne podpisuje nikakega zapisnika. Ključavničar je zopet zaprl vse, in slavna komisija je potem odšla iz vasi v spremstvu orožnikov. Glavar je nesel s seboj matične knjige. Orožnikov je bilo okoli 40. Vrhutega je bilo prišlo kakih 30 redarjev iz Trsta kake pol ure proč od Ricmanj streljat v tarčo, seveda slučajno!

Ordinarjat in namesništvo sta hotela omenjeni dan uvesti v Ricmanjih prejšnje stanje; hotelo se je, da pripoznajo dolinskega župnika in novega kaplana, ki bo maskeval latinsko, pa je vsa reč pri kraju! Mislilo se je tudi, da pride do kakih ekscesov, da se ljudje spozabijo ter odženejo orožniki več njih v ječo; no, potem bi se vrsile ime-

nitne obravnave, katerih izid bi končno preplasil Ricmanjce tako, da bi se vrnili v stare čase, ali gospoda se je zmotila.

(Pride še.)

Dopisi.

Is Gorice. — (Slovenci, ki slovensčino prezirajo). Te dni smo doživeli Slovenci v Gorici v kratkem času že drugi slučaj, da dobro znana slovenska trvdka — izključuje slovenski jezik v napisih in izložbah. — Prav mučno je gledati take sadove preračunjene spekulativnosti na popustljivost slovenskih odjemalcev, češ: Slovenci pridejo vseeno, samo z laškim in nemškim napisom pa pridobim tudi Lahe in Nemce. — Mislili smo, da je konec takim neumanostim, na katere nič ne dajo niti tisti Lahi ali Nemci, na katere sploh more računati soliden slovenski trgovec ali obrtnik. S tema dvema slučajema pa smo doživeli sramotno razočaranje, ki mora zbuditi zaslužen odziv v slovenskem občinstvu, ki naj se drži tega načela: Kdorkoli se priporoča Slovincem kot narodna trvdka, morda celo pod geslom: „Svoji k svojim!“, ta mora imeti tudi na svoji trgovski znake slovenstva. Ako pa ima le laški in nemški napis, ali ako se v izložbah skrbno izogiba slovenskemu jeziku, — ne zasluži, da se bomo zanj navduševali....

Nikdo ne zahteva, naj naši rojaki postavljajo s a m o slovenske napise. Marsikdo more to storiti brez najmanjše skode, mnogim pa bi to škodovalo. Toda kdor Slovencev dandanes izključuje slovensčino ter se šopiri na zunaj le z laščino in nemščino, ta ne zasluži podpore narodnega občinstva. — Rečemo še več: To je grda breztačnost nasproti tistim slovenskim trgovcem in obrtnikom, ki imajo dvo- ali trojezične napise, da ne imenujemo onih, ki imajo samoslovenske.

Za danes samo toliko v obliki besedah. Ako se ne popravi ta narodni greh, bomo grešnika imenovali ter pozovemo slovensko občinstvo, da kakor en mož obratuna s takimi strahopetci, kakor zaslužijo.

Is Ozeljanu. — Dne 11. junija smo praznovali štiristoletnico, odkar je bila posvečena cerkev Sv. Jakoba apostelja. Cerkev je bila posvečena dne 11. junija 1504. od škofa Hironima De Franciscis, koji je bil pomožni škof generalnega patrijarha Dominika Grimanija v Ogleju. Ta dan se je „slovesno“ obhajal s tem, da se nihče ni za to brigal, in ako bi ne bilo teh skromnih vrstic, bi šel se ta zgodovinski spomin v večnost.

Dvesto let kasneje l. 1704. se je napravil katapan župnije v Šempasu, v katerem so popisane vse dolžnosti, katere je dolžan opravljati župnik v vseh cerkvah, in ob enem tudi dolžnosti, katere imajo občinarji proti župniku. Tako so bile, kakor ljudje trde, maše v Ozeljanu, katere mora župnik oprav-

ljati v Ozeljanu: vse apostolske dneve; sv. Valentin; ena večna maša za dobrotnike te cerkve; spovednica na tiho nedeljo, kojoj je župnik samoooblastno odpravil; šesta nedelja po veliki noči spomin posvečavanja cerkve v Ozeljanu. Tu je bila slovesna maša v Ozeljanu. Dandanes se še plačuje za to mašo, vsaka hiša da stiri jajca, maše pa ni nikjer.

O Sv. Mihelu pa molčimo! Tu so bile maše: Dan sv. Kvirina, maša na altarju Sv. Blaža; povisanje Sv. Križa: Sv. Lenart, maša na altarju Sv. Blaža; Sv. Francisek Ksaverij, zaobljubljeni dan, maša na altarju Sv. Blaža; Nedolžni otročiči; večna maša za dobrotnike te cerkve; in Bog zna koliko še. Posebno Sv. Blaža je vsa okolica zelo častila. Se razume, da je tudi tukaj odpadla spovednica. Peta nedelja po veliki noči, spomin posvečavanja cerkve pri Sv. Mihelu; a je bila slovesna maša, procesija. Cerkev je dala kosilo. Vse to pa je izginilo ali kljub temu dobiva župnik od ozeljanske cerkve 48 gld. 14 kr. in od cerkve Sv. Mihela 56 gld 49 kr.

Poglejmo večne maše v Ozeljanu in Sv. Mihelu, koje so tudi zginile: Janez Morelli 8 maš, Jakob Morelli 2 maši; Peter Morelli 1 mašo Sv. Ana. Ranjca Ana Belingar roj. Vovk je volila denar za večne maše in maše ni.

Večne maše pri Sv. Mihelu: Franc Rijavec, Franc Strukelj, duhovnik, Ana Rijavec, Franc Rijavec, Franc Rijavec, ena večna maša maša za dobrotnike te cerkve. Katapan je bil pisan pod župnikom Ignacijem Ksaverijem Kristoforutis. To bodi kratek spomin na štiristoletnico ozeljanske cerkve leta 1504.—1904. in na dvestoletnico katapana l. 1705.—1904. In če vera pesi, ni čuda. Nemalo so krivi temu tisti duhovniki, ki ne vrsijo svoje dolžnosti pa preveč politikujejo.

Z Otlice. — Gori s Trnovske planote, iz krajev sivega Čavna, se pač malokedaj kdo oglasi, le redko si kdo upa med svet, kjer se bije boj s peresom in umom. Rad bi nekoliko pogledal po raznih kotih naše nove občine — nove pravim, kajti stara menda še ni niti dva meseca.

Do te dobe so bili naši občinarji odvisni od Lokavca, ki je oddaljen kaki dve uri in vrhu tega se pot skrajno naporna. Vsa vlada je bila tam, Otlican je placeval, dobil pa prokleto malo — navadno nič. Posrečilo se je sedaj doseči naši občini samostalnost, dobila je svoj občinski svet in svojo upravo — kako, res ne vem.

Možaki, ki so sedaj na krmilu, „razumni možje“, kakor sem nekje čital, pri svoji razumnosti ne poznajo menda več črk kot jih rabijo za svoja imena in pa hišno številko — sam zupan se je še le lani naučil tistih pet, šest črk, ki jih rabi pri podpisu. Bože mili, danes, ko zna vsak frkovec pisati, ima občina s 2000 prebivalci te vrste možaka na krmilu!!

Druga točka je še lepša. Pisati, kakor že rečeno, ne zna, razun enega, niklo teh

vrlih očakov, kedo naj torej dela razne spise in take stvari. Hm, temu se je tudi pomagalo. Iz Lokavca naj hodi pisat vsak teden gor na Otlico, tako se je odločilo, in sicer v četrtek. Ta dan od 8. zjut. pa do 3. pop. dobiš „vse“ na razpolago, a Bog te varuj ubogi, zapušteni Otlicanček, da bi rabil kako stvar v ponedeljek ali soboto! Ta dan ne dobiš nič, kedo naj pa tudi ureduje?

Tako približno so stvari sedaj. Da bi postale boljše, dvomim, slabejši gotovo; za to jamči politika gospoda župana, ki o politiki sploh nič ne ve, če bi mu gotove osebe ne poskrbele za trdnost županovega stolca, na katerega so ga tudi spravile.

Posebno moško pa to ni, da se človek, ki ni niti naš občan in je se-le par let med nami, vrže na čisto drugačno polje kakor je njegovo. Ostal naj bi pri svoji stvari, pustil naj bi naše ljudi lepo v miru, ne zlorabljal njihove neodločnosti in nesamostalnosti — on nositelj miru — za hujskarske namene!

Do sedaj Otlican ni vedel, kaj je spor v lastni občini, sedaj lete okolu besede o liberalcih in naprednjakih, ki so baje občini nevarni. Škoda, da jih je res se premalo naprednih, da bi se mogli v političnih in gospodarskih stvareh otresti tujega, vbijajočega vpliva.

Domače in razne novice.

Na c. kr. ženskem Isobražovališču v Gorici se bode za novo šolsko leto vršilo vpisovanje 14. in 15. in za vadnico 15. septembra. V visje tečaje se novincev ne bode sprejemalo.

Poštne vesti. — Sodni avskultant dr. Alf. Moschek je imenovan poštним konceptnim praktikantom v Trstu.

Postni sluga J. Stegu je premeščen iz St. Petra v Bovec, postni ekspedijent Matej Kajfež iz Boveca v Ljubljano.

XIX. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metodija se bo vrsila v Zalcu pri Celju v četrtek, dne 4. avgusta 1904. Vspored: 1. Sv. maša ob 10. uri v župni cerkvi, 2. Zborovanje ob 11. uri v dvorani g. Fr. Hodnika. — 1. Prvomestnikov nagovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Nadzornistva poročilo. 5. Volitev jedne tretjine družbinega vodstva. 6. Volitev nadzornistva (5 členov.) 7. Volitev razsodništva (5 členov.) — 1. Dne 4. avgusta odhod iz Ljubljane ob 5. uri 15 minut zjutraj. 2. Po prihodu v Zalec ob 9. uri zjutrek. 3. Po zborovanju skupni obed v prostorih gosp. R. Senice ob 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 2. avgusta pri odboru podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v Z. lcu. Kuvert brez pijače stane 3 krome. 4. Po obedu razhod po Zalcu in okolici. Ob 5. uri popoldne koncert. 5. Odhod iz Zalca ob 8. uri 23 minut zvečer.

(Dalje v prilogi.)

Kako je bilo vendar mogoče, da je bilo videti morje še pred kratkim tako neizmerno? Obzorje je bilo sedaj čisto blizu, zdelo se je, da je skoro premalo prostora. Praznina se je napolnila z razpetimi zastori, ki so plapolali sedaj komaj vidno, kakor slaboten dim, sedaj zopet jasno začrtani, kakor naprani. Padali so na lahko in tiho, kakor belo platno, ki nima nikake teže; toda hiteli so od vseh strani ob istem času, kakor bi hoteli vse obkoliti in zagrniti; in to je tiščalo mornarje, ko so videli, kako se polni zrak, ki so ga dihali.

To je bila prva avgustova megla, ki je vstajala. V nekoliko minutah je postala gosta, neprodirna; krog »Marije« je bilo razločiti samo še blede vlažnost, v kateri je izginjala solčna svetloba ter so se navidezno izgubljali ladjini jambori.

— Glejte jo, kar naenkrat smo jo dobili, to umazano meglo, so govorili možje.

Poznali so že dolgo to neizogibno tovarišico, ki se jim je pridružila vselej v drugi polovici njihovega bivanja na Islandu; toda oznanjala jim je tudi ob jednem, da bo to skoro končano, da se skoro vrnejo domov, v Brezianjo.

Drobne, svetle kapljice so se začele nabirati po njihovih bradah, njihova porjavela koža se je svetila od vlažnosti. Če sta se spogledala dva z jednega ladjinega konca na drugega, sta se videla le nejasno, kakor prikazni; bližnji predmeti pa so bili videti v tej dolgočasnosti, blede svetlobi nekako bolj pusti, raskavi. Nikdo se ni upal dihati z odprtimi usti; vlažen mraz jim je izpreletaval prsi.

Lov pa je šel hitreje in hitreje od rok. Nič več niso govorili, mrže so bile vedno polne; vsak trenutak je bilo čuti, kako je padla na krov debela riba, kakor bi udaril kdo z bičem po deskah; jezno so bile

z repovi ob trda tla ter poškopile vse okrog z morskovo vodo, pomešano z drobnimi, srebrnimi luskami. Mornar, ki jim je paral trebuhe z velikim nožem, se je v naglici vrezal v prst, in njegova rdeča kri se je mešala s slano lužo.

X.

Deset dnij so ostali ta pot v gosti megli, skozi katero ni bilo ničesar videti. Lov je bil vedno dober, dela vedno dovolj, da se skoro ni bilo mogoče dolgočasiti. Od časa do časa, v enakomernih presledkih, je zatrobil jeden izmed mornarjev v rog, da je bilo slišati kakor bi zatulila divja zver.

Včasih so odgovorili na njihov klic drugi rogovi izza daljnih, belih meglj. Tedaj so podvojili čuječnost. Če se je glas bližal, so vsi naperjali ušesa proti neznanemu sosedu, katerega ne bodo gotovo nikdar poznali, in čegar bližina je bila vendar nevarna. Začeli so domnevati o njem to in ono; govorili so o njem kakor o svojem tovarišu in želeli so ga videti; naperjali so oči, da bi prodrli te bele, nepremične tančice, ki so visele v zraku vse na okrog.

Potem se je sosed zopet oddaljil, glasovi njegovega roga so zamrli v nemih daljavah; in bili so zopet sami v tihini, sredi brezkončnih, nepremičnih meglj. Vse je bilo premočeno, vse je bilo polno slanosti. Mraz je postajal občutnejši; solnce se je vleklo sedaj že počasneje ob obzorju; že so se začele resnične, jedno ali dve uri trajajoče noči, sive, puste, ledeno noči.

Vsako jutro so zmerili globino voda, ker so se bali, da bi se »Marija« ne približala preveč skalnatemu Islandu. Toda nobena vrstica, kar so jih imeli na krovu, ni mogla še doseči morskega dna: bili so torej pač še na širokem morju, nad lepo, globoko vodo.

Življenje je bilo zdravo in krepko; ta bodoči mraz jih je navadil boljše ceniti toplo kabino iz močnih hrastovih desk, kamor so hodili jest ali pa spat; počutili so se v njej kakor v toplem gujezdu.

Čez dan so govorili ti možje, ki so živeli bolj samostansko nego menihi, le malo med seboj. Držali so vsak svojo vrstico ter ostali ure in ure vedno na istem mestu, nepremično, samo njihove roke so se gibale. Bili so oddaljeni komaj po nekaj metrov drug od drugega, toda končno se že niso več videli.

Ta mirna megla, ta blede tema je uspavala duhove. Med delom so armrali sami zase domače naprave, tiho, da ne bi odpodili rib. Mislili so postajale počasnejše, redkejše; zdelo se je, da se raztezajo in trpijo dlje časa, da napolnijo tako ves čas in ne puste v njem nič praznin, nič presledkov. Nič več niso mislili na ženske, ker je bilo že zelo hladno, toda sanjaričili so o čudovitih stvareh brez vsake zveze, kakor v spanju; in te sanje so bile nejasne, kakor megla tam zunaj nad vodami.

Ta megleni mesec avgust je zaključil vsako leto tako žalostno in tiho poletje na Islandu. Fizično življenje pa je bilo vedno zdravo, širilo je prsi in krepilo mornarjem mišice.

Jan se je hitro zopet vživel v svoje vsakdanje navade, kakor bi ne mislil nič več na svojo veliko žalost; bil je čuječ in gibčen, pripraven na ladj in pri lovu, vedel se je neprisljeno, kakor človek, ki nima nikakih skrbi; ob nekaterih urah — ki so pa bile zelo redke — je bil celo zgovoren in nosil je glavo vedno po koncu, z indiferentnim in zajedno zapovedujočim izrazom.

Ko so sedeli zvečer za mizo z velikimi noži v rokah ter se gostili z dobro, toplo večerjo, se je pripe-

Redna tolovadba za člane „Gor. Sokola“ začne danes dne 27. julija, za vaje pa v torek dne 2. avgusta, na kar opozarjamo slovenske gg. trgovce in obrtnike in prosimo, da pošljejo svoje učence v sokolsko šolo.

Javen shod, kateri je napovedalo akad. fer. društvo „Adrija“ za nedeljo 31. t. m. pri Rebku, se odpoveduje radi nepričakovanih ovir.

Odbor učiteljskega društva opozarja vse svoje p. n. članice in člane ter sploh vse učitelstvo na II. redni občni zbor akademičnega fer. društva „Adrija“, ki bo dne 20. t. m. ob 9. uri predpoldne v dvorani „Slov. Čitalnice“. Prihitite v obtem številu na ta zbor, kjer bomo zopet čuli o lepih nazorih naše vrle akademiske mladine, ki našemu stanu vedno nudi svoje delavne roke k skupnemu delu za širjenje narodne izobrazbe! Odvajmo se vabilu naših vnetih Adrijasev, ki hranijo v svojih srcih mnogo odkritih simpatij za naš stan!

Odbor.

V Solkanu, dne 24. julija 1904.

Is De. orga. — Dne 14. avgusta vprizori napredno, glasbeno, sokolsko in podporo društvo „Na preji“ v Dornbergu največjo nar. igro „Rokovnjači“. Podpisani odbor jamči, da preskrbi vse najboljše v zabavo in razvedrilo občinstvu. Skrbelo se bode z vso močjo za red, da ne bo zmešnjave kakor lani pri „Des. bratu“. Gotovo se ne bo nihče pritoževal.

Obenem prosimo bližnja in daljnja društva na Goriskem, da jemljejo v poštev ta dan in pridejo raje v Doraberg ter svoje veselice odnesejo na poznejše nedelje.

Sirje pojasnilo o igri in nje pomenu med Slovenci prijavimo v kratkem.

Odbor.

Nievrednost „katoliškega“ časopisa. Da je „katoliško“ časopisje nievredno, lažljivo, se je že opetovano dokazalo. Pred kratkim sta prinesla slovenska „kat.“ lista iz ulice Vetturini vest, da je v Tolminu pogorel mlin in zaga drž. poslancu g. Gabrščeku, ne da bi bilo gasilno društvo, kakor se sliši, za to kaj vedelo, dasi uživa simpatijo tudi od hranilnice in posojilnice tolminske. — Ves Tolmin je bil ogorčen radi te lažnjive novice, katere kopito je bilo v glavnem obrneno proti izborni delujoči hranilnici v Tolminu, ki pa ni v klerikalnih rokah. Gasilno društvo je poslalo lažnjivcem v ulici Vetturini popravek, katerega se razvidi, da je gasilno društvo storilo svojo dolžnost v polni meri v občo zadovoljnost ter da mlin ni pogorel. — Notica je bila previdno zasukana in zvita ter zlagana. Nò, posvečenci to znajo. S kopitom pa je hotel lažnjivec udariti ob gasilno društvo, v glavnem pa ob posojilnico. Ali obrekovalc je dobil po čeljustih. — Kdo draži, kdo vznemirja, kdo hujska proti dobrim denarnim zavodom, kdo laže o izvrstnih družtvih, kakor je gasilno v Tolminu?

Toda na jedni nebesni točki so se združili ti oblaki v pravilnejšo, določnejšo sliko, zelo nizko, čisto blizu nad vodami, in zelo daleč na obzorju; kakor da je začrtala raztresena roka nejasno skico; slučajna kombinacija, ki ni ustvarjena, da bi jo gledal svet, namenjena le za kratko življenje. — In ta točka, jedina v vsej tej brezkončnosti, je hotela nekaj izraziti; rekel bi bil, da je zapisana tu tista tiha melanholija vse te velike praznote; — in oči so se morale ustavititi nehoti na tem mestu.

Čim bolj so se navadile Janove gibčne punčice na temo, tem nepremičnejše je zrl proti tej jedini nebesni podobi: bilo je videti, kakor da nekdo pada z razprostrtima rokama. In ko se je vživel v to misel, se mu je zdelo, da je to resnična človeška senca, povečana in še bolj gigantska, ker je bila tako silno daleč. —

V njegovi domišljiji, kjer so živele skupno s primitivno praznovernostjo nejasne sanje, se je začela ta žalostna senca, ki se je dvigala tam daleč iz temin, spajati s spominom na njegovega mrtvega pobratima, kakor bi se mu hotel Silvester še zadnjikrat pokazati v tej skrivnostni obliki.

Bil je navajen teh čudnih mislij in slik, ki se porajajo zlasti v začetku življenja, v otročjih glavah... Toda besede, naj bodo še tako nedoločne, so vendar še vedno veliko prejasne, da bi mogle izraziti te stvari; treba bi bilo za to tiste temne, negotove govornice, ki jo rabimo včasih v sanjah, od katere ne ostane zjutraj drugega kakor nejasni fragmenti, uganke brez vsakega smisla.

Ko je gledal Jan te oblake, je začutil globoko, plaho žalost, polno nečesa neznanega in skrivnostnega, ki ga je začelo zebsti v dušo; sedaj je razumel mnogo bolje nego ravnokar pred par trenutki, da ne

vedno le posvečeni moške in vedno le „katoliško“ časopisje! Fej! Proč z njimi!

Razprava o dogodkih v Rihembergu. — Kakor smo že zadnjič poročali, končala je razprava o rihemberških dogodkih na večer 2. rožnika t. l. z obsodbo enega Abruceza in štirih domaćinov. — Obtožnica opisuje odnose med italijanskimi in slovenskimi delavci pri gradbi nove železnice v Rihembergu, pravi, da so bili isti prvih pet mesecev po izpovedi akordanta Bernarda Colarizija najprisrčnejši. Ker pa so južni Italijani (Abrucezi) kot izkušenejši delavci dobivali boljše mezde, je to v domačih delavcih vzbujalo nevoščljivost, ki je baje vedla do jeze in sovraštva. Nikdar pa se tega ni kazalo pri delu; pač pa se je dajalo duška temu čutu po gostilnah, kjer je alkohol razburjal duhove. Dne 13. susca je stvar prišla tako daleč, da sta dva Abruceza sprožila več strel iz samokresa v Geržejevo gostilno, ki pa so ostali brez posledic. Ta dva Abruceza sta bila kaznovana na 5 oziroma 4 mesece težke ječe. Zadnje nedelje velikega travna je prišlo do rubuke med domaćini in Abrucezi; v ponedeljek pa je zopet zavlada mir. Isto nedeljo se je raznesla med Italijani govorica, da mislijo Slovenci na dan sv. Rešnjega telesa vse Italijane zapoditi iz kraja, kar da je Lahe spravilo v velik strah, tako da so nekateri Abrucezi naprosili akordanta Colarizija, naj jim preskrbi iz Trsta samokrese. Tak je bil položaj dne 2. rožnika, kakor namreč pravi obtožnica. Ta dan pa je bilo do poznega popoldneva vse mirno. Kljub temu pa, da so se Lahi tako grozno bali, da so si hoteli naročiti samokrese, postavilo se je kakih 8 do 10 Abrucezov pred Bratinovo gostilno na cesto ter so tam prepevali, pili, godli in sploh delali kraval ter zapirali prehod čez cesto. Peli so po izpovedi priče Pavlica razne melodije, katerim so si sproli izmišljevali besede, med njimi tudi „questa è la nostra terra“ („to je naša zemlja“). Ko so Italijani dlje časa na ta način razsajali na cesti pred Bratinovo gostilno, so prišli tje Ivan Ličen, France Ličen, Josip Karer in Ivan Mhelj. Uvidevši, da zavirajo Lahe prehod čez cesto, je zakričal France Ličen nad njimi „Platz“. Tu je pričel prepir. Ne ve se sicer za gotovo, kdo je začel, a zdi se, da je prvi Angerilli sunil Franceta Lična. Ta se je na to proti Lahom useknul. Italijani pa so pljuvali na domaćine, in posledica tega je bila, da je dobil Angerilli klofuto od Franceta Lična. Na to so vsi odbežali s tega kraja, ostala sta tam le Ivan Ličen in Chiaravalli, ki sta se ruvala med seboj toliko časa, da je Ličen vrgel Chiaravalli-ja pred Colarizijevim stanovanjem na tla. Pritekel je tu sem čez nekaj časa tudi France Ličen, ki se je z Ivanom Ličnom vred ruval s Chiaravallijem. Chiaravalli pa, ki je imel že prej pripravljeno nož, je v tem trenutku zabodel Ivana Lična tako, da je ta še tisto noč umrl. Chiaravalli je bil težko poškodovan na več mestih, in za te poškodbe je bil kaznovan

France Ličen na 5 mesecev težke ječe, ker se za pravega krivca ne ve. Glede Chiaravallijevih poškodb se namreč ni dalo nič dognati, kdo bi ga bil poškodoval, ker toliko France kot Ivan Ličen nista imela ničesar v rokah. Med tem časom takoj po gori opisanem prizoru na cesti pred Bratinovo gostilno je bil poškodovan tudi Abrucez Angerilli. Ta je namreč tekel v hiso Josipa Bizijaka pred Alojzijem Ličnom. Na pragu je padel, in Alojzij Ličen in Anton Fabjan sta sama priznala pri razpravi, da sta ga parkrat oklofutala in ocebala. Obsojeni so bili Alojzij Ličen, Anton Fabjan in Gervazij Ličen. Tega poslednjega sta ovadila ostala dva. Tudi v tem slučaju prva dva nista imela ničesar v rokah, le Gervazij Ličen je imel s seboj polmetra dolgo palico. Rane so pa bile težke, in Angerilli je trdil, da je bil udarjen s kosom železa. Glede krivcev je Angerilli odločno trdil, da mu je Anton Fabjan prizadejal težko in Alojz Ličen lažjo rano. Ker pa si je tekem preiskave večkrat nasprotoval v izpovedbah, mu tega niso verjeli sodniki ter so obsodili vse tri po § 157. k. z. Omenjamo, da je tudi Angerilli imel pri sebi nož, katerega pa k sreči ni mogel tako osodopojno rabiti, kakor Chiaravalli ter je le enega malo obrezal. Tako približno so se stvari godile v Rihembergu oni čas, ko je postal žrtve abruceškega izzivanja 21-letni mladenič Ivan Ličen. — Marsikaj zanimivega nam je podala v tej zadevi razprava. Pobavimo se z njo nekoliko v prihodnji številki.

Sedaj bo zopet pel! — Mercino je preletavala zelena jeza, ko je čital v „Soci“ povsem stvaren dopis o mašah koncem leta na tukajšnjih srednjih solah. Zadet je bil mož v živo, pokazalo se je, da mu manjka vsih tistih zmožnosti, ki jih mora imeti učitelj petje, pokazalo se je to, dasi misli „profesor“ Mercina, da on zna, kar se tiče petja in glasbe, največ v Gorici. O kakih izpitih v stroki nikakega govora, le veliko domišljije pa dosti praznih besed — to je pevce in muzikus Mercina! Dopis ga je tako segrel, da si je takoj izposodil osebo, o kateri sluti, da bi bila pisala oni dopis. Stvarnega mož ne ve nič povedati, ali kljub temu je natečkal okoli 160 vrst v „Gorico“. Prazno berilo, samo udrihanje po osebi, o kateri sodi, da je pisala dopis. In niti očeta g. Komelna ne pusti v miru! Kdor pozna Mercino, se temu ne čudi. Mož si vedno poišče tarčo, v katero potem spušča svoje „duhovitosti“. Tako delajo dosledno ljudje, ki jim ni za stvar, marveč brskajo le po osebah. Sicer pravi, da poda tudi stvaren odgovor, ali če ga da, rečemo lahko že naprej, da ta stvarnost ne bo nič drugega nego zopet le udrihanje. Brez tega ne more živeti Mercina. Nò, dobil pa je sedaj novo snov, sedaj bo zopet pel, in sicer v Gorici. Ko bo pisal o Komelu, bo sedel v svojem stanovanju v sobi, o kateri sodi, da je v Gorici, ko bo pisal o Gabrščeku, se preseli v sosedno sobo, pa je v „Goriški okolici“. In tako bo sedaj „Gorica“ polna dopi-

sov „iz goriske okolice“ in iz Gorice. — Naj se le izklobasa, potem že dobi odgovor po zasluženju.

Izdal se je. — Kdor še ne veruje, da je skrit za firmo A. K. sam Mercina, ta naj vzame v roko včerajšnjo „Gorico“ pa čita dopisa iz goriske okolice in iz Gorice. Reči mora samo to, da sta potekla oba dopisa iz jednega in istega peresa. Isti stil! Potem pa je tudi jasno, kako farba svet, ko si izmišljuje razne zveze z Gorico ter si prideva poklice, katerih nima. Veliki farbar se je sedaj sam izdal; v včerajšnji „Gorici“ ga je pol v okolici, pol pa v mestu! Sedaj poznajo tička vsi!

„Marijina hči“ obsojena. — Poročali smo, kaj se je bilo zgodilo v cerkvi v Babnempolju pri Ložu. Mežnar si je bil zbral neko Marijino hčer ter je z njo grešil v zadnji klopi v cerkvi. Ko je prišlo to na dan, so morali cerkev zapreti, ker je bila oskrnjena. Mežnarček se je zbal obsodbe in ječe ter jo popihal v Ameriko, ubogo zapeljano deklo pa so postavili pred sodnijo. Obravnava je bila tajna. Končala je tako, da je bila Marijina hčer Antonija T. radi prestopka po § 516. kaz. zak. obsojena na prav milostno kazen v zapor 48 ur. Dekle je staro šele 17 let ter je bilo posteno in dobro, dokler ni zasló v „Marijino družbo“. Bila je „Marijina devica prvega razreda“. — Vidite kam vedejo društva „Marijinih hčera“!

Napad na sočnika. — Dne 23. t. m. se je vršila v Gradšču ob Soči obravnava proti Antoniju Peressotu iz Romansa. Ko je proglasil sodnik, pristav Bronig, obsodbo na dva meseca, je pograbil Peressot križ na mizi, težak 6 kil, ter ga vrgel proti sodniku. Sodnik se je nagnil hitro nazaj, in tako ga križ ni zadel, marveč je priletel v steno ter napravil tam luknjo. Potem je pograbil Peressot še svočnik ter ga vrgel proti sodniku, ali ga tudi ni zadel. Na to so navzoči šele mogli pridržati Perissota ter ga ukrotiti. Na klic sodnikov so prihiteli še drugi uradniki in stražniki, ki so odvedli Perissota v zapor.

Toča. — V soboto proti večeru je bila nastala nevihta, ki je trajala sicer le malo časa, ali vendarle prizadajala ponekod mnogo škode. Toča je bila po št. Andrežu, Sovodnjah, Peči ter naredila obilo škode, najhujše pa je zadel Ločnik. Toča je padla 25 minut ter pokončala vse, trto, sadje, poljske pridelke. Škoda v Ločniku se računa na 400.000 K. Tudi del Podgore je zadel toča.

Razpis dveh mest poštnih odpravnikov. — Razpisuje se mesto poštnega odpravnika pri c. kr. pošt. uradu (III/5) v št. Ferjanu pri Gorici proti pogodbi in kavciji 400 kron. Letna plača 500 K, uradni pavšal 125 K in letni pavšal 504 K za dostavljanje poštnih posiljatev.

Razpisuje se mesto poštnega odpravnika pri c. kr. poštnem in brzojavnem uradu (III/4) v Ločniku proti pogodbi in kavciji 400 K. Letna plača 600 kron, letna plača za oskrbovanje brzojavne službe 100 kron,

bo videl svojega prijatelja nikdar več, nikdar več; dolgo je bilo treba, da je prodrla žalost trdo, robustno skorjo njegovega srca; sedaj pa se mu je razlila z vso silo, nevzdržno. Videl je v duhu Silvestrov ljubeznivi obraz, njegove dobre, otroške oči; ko je mislil, kako bi ga objel, tedaj mu je padlo na oči nekaj kakor težka mreža, zoper njegovo voljo, — in v začetku si ni mogel niti razjasniti, kaj to pomeni, ker ni še nikdar v svojem življenju jokal.

Toda po licih so mu tekale solze, debele, težke solze; in vzdihli so mu prihajali iz prsij ter olajšali nekoliko njegovo globoko tugo.

Hitel je dalje loviti, niti trenutka ni izgubil niti besedice izpregovoril, in njegova tovariša, ki sta ga poslušala v tej tišini, sta se delala kakor da ne čujeta, ker sta se ga bala dražiti, vedé, da je samosvoj in ponosen.

... Po njegovih mislih je s smrtjo nehale vse...

Pridružil se je pač včasih iz spoštovanja molitvam, ki so jih molili doma za umrle; toda na kako posmrtno življenje ni veroval.

Kadar so mornarji kramljali, so govorili o vsem tem v kratkih, gotovih besedah, kakor o dobro znani stvari. Toda vkljub temu so vendar čutili neko nedoločno vero v strahove, nejasen strah pred pokopališči, skrajno zaupanje do svetnikov in podob in pred vsem neko prirojeno spoštovanje do blagoslovljenih tal krog cerkva.

Jan za svojo osebo je bil prepričan, da ga ugrabi nekoč morje, kakor bi to hitreje uničilo, in misel, da je ostal Silvester tam daleč v neznanem zemlji, je delala njegovo žalost še obupnejšo, še bolj črno.

Ker je vse druge preziral, se ni nič sramoval, temveč jokal je neprikrito, kakor bi bil sam.

... Zunaj se je začelo polagoma svetiti po prazninah, dasi je bilo šele dve popolnoci; v istem času se je zazdelo, kakor da se ves ta prostor širi, širi, da postaja še neizmernejši, kakor silna, strašna votlina. Z zarjo, ki je vstajala na vshodu, so se odpirale tudi oči, in duh je bolje umel neizmernost onih daljin; meje vidnega prostora so bile sedaj potisnjene tja daleč v ozadje, in zdelo se je, da se še vedno oddaljujejo.

Svetloba je bila še zelo bleda, toda naraščala je, zdelo se je, da prihaja v majhnih koscih, v lahkih sunkih; rekel bi bil, da je razsvetljeno to večno morje skozi prozorno steno, kakor da se dvigajo tam izza sivih megla počasi, počasi svetilke z bledeimi plameni, tiho, skrivnostno, da bi ne motile temnega miru neskončnega morja.

Ta velika bleda luč pod obzorjem, to je bilo solnce, ki se je dvigalo leno, brez vse moči, da začne svoje dolgo, hladno pot nad vodami...

To jutro ni bilo videti rožnate zarje, vse je ostalo blede in žalostno. In na krovu „Marije“ je jokal mož, veliki Jan...

Te težke solze in ona še večja melanholija, ki je ležala na morju, to so bila znamenja žalovanja za mladim, neznanim junakom, žalovalo je za njim islandsko morje, na katerem je bil preživel pol življenja...

Ko se je zdanilo, si je Jan hitro obrisal oči z rokavom svojega volnenga jopiča ter nehal jokati. Bilo je končano. Zdelo se je, da je zopet popolnoma vtopljen v delo in jednolično okolico, ki ga je obdajala, da ne misli na nobeno stvar več.

Sicer so bile pa mreže polne, dela je bilo preveč.

(Dalje pride.)

uradni pavšal 150 kron, letni pavšal za lokalno dostavljanje poštinih pošiljatev 1008 K. Prošnje v teku treh tednov na c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu. Od c. kr. poštnega in brzojavnega ravnateljstva.

O občinskih volitvah v novih županijah v Ozeljanu in v Oseku so se že pohvalili po „Prismojencu“ in „Norici“, češ, da so izvoljeni sami „katoliški“ možje! V Oseku gre tako po katoliško, da bi dobili kmalu Laha za župana. V Ozeljanu bode volitev župana v soboto, menda tudi v Oseku. Tu pa se bržčas pokaže, da ni vse baš tako „katoliško“, kakor kričijo po „Prismojencu“. Novi županiji potrebujejo dobrih in neodvisnih predstojnikov, ne pa podreptnikov Blaža Grče ali celo slovitega kaplana Štefca!

Lahi streljali na Črnogorce. — Blizu Plavij so streljali laski delavci na črnogorske svoje tovarise. Stvar je že preiskana. Obravnava utegne biti v kratkem. — Laski listi o Lahih napadalcih notejont pisati. — Kako pa to, da laski delavci po razoroženju se vedno streljajo?!

Sodem ran na glavi. — V Moši sta se sprla v nedeljo zvečer Brajdot Iv. in Feresin Fr. Oba sta bila pijana. Feresin je potegnil nož ter ranil 57 let starega Brajdota sedemkrat na glavi. Prinesli so ga takoj v Gorico v bolnišnico, Feresina pa so poslali v zapor.

Pomajkanje vode čutimo tudi v Gorici. Na magistratu zahtevajo, da zasebniki, ki imajo napeljavno vodo na dom, rabijo le toliko vode, kolikor je potrebujejo neobhodno. Stavbenemu uradu je naloženo, preiskati vse zasebne vodovode ter odrediti, kar potreba.

Jugoslovanski dijaški kongres v Beogradu je določen, kakor se poroča, na 18., 19. in 20. kimovca t. l. Zajedno s kongresom se otvori tudi jugoslovanska umetniška razstava. Po slovenske goste pripluje državni parobrod „Sumadija“ do Siska, oziroma kakor daleč mu bo mogoče pluti po Savi. Vožnja na parniku bo za slovenske dijake, kakor tudi za druge Slovence, ki se hočejo udeležiti tega izleta, popolnoma brezplačna. Slovenci dobe v Beogradu tudi brezplačna stanovanja. Pripomniti je, da se vrše neposredno po kongresu v Beogradu velike slavnosti povodom kronanja kralja Petra I. Z ozirom nato se pričakuje, da bo udeležba s slovenske strani čim največja, zlasti ker se nudi Slovincem nedijakom najugodnejša prilika, da si ogledajo prestolnico svobodne Srbije in se udeležijo kronanskih svečanosti.

Novo dopisnice. — Tekom bodočih mesecev pridejo v promet nove poštne dopisnice, ki bodo imele na gorenji levi strani črto in spredaj besedo „odposiljatelj“ za naslov odposiljatelja.

Ekspresne pošiljatev. — Začeni z dnem 1. avgusta t. l. se ekspresne pošiljatev ne bodo več dostavljale adresatom od 10. ure zvečer do 6. ure zjutraj, izvzemši slučajne, da bo na odposiljatelj izrecno zapisano: „Dostaviti tudi po noči“.

Razpisane ustanove. — Na kmetijski soli v Klosterneuburgu so razpisane 3 ustanove poljedelskega ministerstva po 500 K. Prošnje je vlagati do 15. sept. pri ravnateljstvu imenovanega zavoda. Zahteva se spodnjo realno ali spodnjo gimnazijo ter znanje nemščine.

Zakupni razglas. — C. kr. intendantcija 3. voja razpisuje zakup glede sena, slame, drv, premoga ter drugih potrebščin. Več se izve v oskrbov. magazinu ter pri glavarstvih.

Bralno-pevska društvo „Jurčič“ v Rodiku priredi prigodom domačega opasila dne 31. julija svojo prvo veselico s plesom, petjem in igro.

Čisti dohodek je namenjen za pokritje dravnih stroškov.

Na obilno udeležbo uljudni vabi
Odbor.

Omnibus na kolodvor. — Izpred hotela „pri zlatem jelenu“ vozi k vsakemu vlaku omnibus. — Ker mu lahonski „Gorriere“ napoveduje boj vsled slovenskega napisa, moramo pa mi priporočiti ga rojakom, ki prihajajo v Gorico ali odhajajo po železnici.

Sobe za prenočišča. — V hotelu „pri zlatem jelenu“ so vse sobe za prenočišča prenovljene ali docela nove, a na čistoto se pazi z največjo skrbnostjo. Gotovo je, da bo zadovoljen s prenočiščem vsakdo, ki pride v ta domači hotel. Cene so prav nizke, od 60 kr. do 1 gld.

Tožak kamen je padel na desno nogo delavcu pri železnici pri St. Petru Jos. Brato iz Italije ter ga poskodoval tako, da so ga morali prepeljati v gorisko bolnišnico.

350 jajec je bila prinesla v Gorico neka Vipavka. V ulici Parcar je postavila košaro na zid. Pristi je mimo neka druga zenska ter „vrnila košaro. K sreči pa se je ubilo le 78 jajec. Ženski sta sli na policijo, kjer so določili oškodovani 546 K.

Ker se ni oglasil k naboru, so aretirali včeraj v Vrtojbi 22-letnega Rud. Mozetiča iz Renč ter ga privedli v Gorico v zapore.

Po Raštelu se mora voziti počasi, noben voz ne sme voziti hitro. Župan je izdal novo oznanilo o počasni vožnji po Raštelu; kdor se ne bo ravnal po tem, plača globo do 200 K.

Pozor! Samo Tempeljev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kista studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Tempeljev“ vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema.
Oskrbništvo Rogoških vrelcev.

Vojna med Rusi in Japonci.

Ranno.

Japonski majer Hiraoko v Kurokijevi armadi je umrl v petek. V torek je bil ranjen, čez 3 dni je že podlegel dobljenim ranam. Hiraoko je bil v angleško-burski vojni pridružen armadi lorda Robertsa. — Rusija je kupila na Nemskem 5 brzih parnikov, kateri so že zapustili pristanišče v Libavi ter odpluli. — Kakor poročajo iz Londona, je bilo 24. t. m. sklenjeno v Petrogradu, da se ruski dobrovoljni eskadri odvzame dovoljenje preiskovati in pleniti trgovske ladje, z ozirom na to, da se ohranijo prijateljski mednarodni odnosi. — Zaplenili so bili tudi parnik „Scandia“, ali na protest Nemcije je ukazala ruska vlada, da se parnik takoj postavi na svobodo.

General Keller

je, kakor smo že omenili, ob neki Sani prisilil Japonce po ljutom boju, da so se morali umakniti. Tudi general Heršelman je z vspehom odbil japonske čete. Izgube Japoncev so jako velike. Polkovnik Zibulski je po poročilu Kuropatkinovem na prehođu Sibejin napadel številnejše Japonce ter jih prisilil, da so se umaknili. Japonci so na to z nova napadli Ruse ali ti so jih odbili, in sicer z velikimi izgubami. Poroča se še o več spopadih med ruskimi in japonskimi četami.

Vladivostoško brodovje

zopet križari okoli v strah Japoncev. Pri vohodu v Jakohamski zaliv so slišali v soboto strasno grmenje topov, sodi se, da bi utegnili Rusi napasti Jokohamo. Morda pa se vladivostoško brodovje tudi združi s križarkami, ki plujejo sedaj po Rdečem morju.

Dve novi križarki,

kateri je kupila ruska vlada na Nemskem, sta dospeli srečno, brez vsakih zaprk, v Vladivostok.

Port-Artur.

Iz Tokia zopet razglasajo, da je vse pripravljeno za splošni napad na Port-Artur ter da se to izvrši v nekaj dneh!

Potopljen japonski parnik.

Kakor poročajo iz Londona, je potopilo vladivostoško brodovje veliki japonski parnik „Hijogomaru“ ter potem krenilo proti zapadu.

Japonci odbiti.

Z dvema divizijama so hoteli Japonci razbiti levo krilo generala Kellerja, ali ta poskus se je izjal. vil.

O Kajetovu so poročali, da delajo Japonci tam velike utrdbe, sedaj pa se zopet čuje, da stojita tam le se dve diviziji, en del armade je odšel, da se združi s Kurokijem, dve diviziji so pa odpeljali na transportnih ladjah pred Port-Artur.

Japonci prodirajo proti Mukdenu!

Iz Tokia poročajo, da je prva ruska armada napadla 9. rusko divizijo. Ta je bila poražena. Rusi so izgubili baje 1400 mož. Tako bi stali Japonci blizu Liaojanga. Ruske čete se baje umikajo proti Mukdenu. — Ničevang baje zapuščajo Rusi, in sicer na ukaz Kuropatkina. Porušili so tudi razne zgradbe.

Pogreznjeni in zaplenjeni parniki.

Vladivostoška eskadra je pogreznila pri Idzu angleški parnik „Knight Commander“, ki je prišel iz Newjorka ter vozil razno blago. — Kakor se čuje, je pogreznila ta eskadra tudi neko japonsko ladjo. — Zaplenjen je

angleški parnik „Ardova“. Parnik se na slepe strele „Smolenska“ ni hotel ustaviti, na to sta bila oddana dva ostrata strela, na kar je bil parnik zaplenjen in mostvo odvedeno na „Smolensk“. — Angleški parnik „Malacca“, o katerem se je toliko govorilo, bo izročen v Alirju angleškemu konzulu.

Ruski list o japonski armadi.

O govoricah, ki se širijo, češ, da hoče Japonska od svojih 7 milijonov vojaški službi podvrženih postaviti na bojišče en milijon vojakov, piše „Novoje Vremja“ sledeče: Japonci igrajo z izredno lahkostjo z milijoni. Od prvotnih 7 milijonov so prišli na 3, potem na 1,250.000 in končno na en milijon vojakov. Prav lahko postavijo na noge tudi 20 milijonov. Toda vprašanje je, s čim jih oborože in oblečejo, ako njihove deželno-brambne čete morajo rabiti stare puške? Za vojno se ne rabi le ljudi, ampak treba je tudi sredstev; ves japonski proračun znaša pa le 300 milijonov jenov (1500 mil. kron).

Posojila v državi sami ni možno najeti, iz inozemstva pa ne dobé več denarja. Vsi njih govori o milijonih vojakov so torej le fanfaronade!

Zadnje vesti.

O bitki pri Tacicao se poroča, da so Japonci zasedli ruske pozicije z velikimi izgubami. Ranjenih je Rusov 250. To ne zveni po tako veliki zmagi Japoncev, kakor jo slikajo! — Ničevang so zasedli Japonci. — Japonci izkrcavajo novo vojaštvo baje na 20 transportnih ladjah. — Iz ruskega vira se poroča, da so Rusi pri Tacicao odbili Japonce ter se potem umaknili. Izgube ruske neznatne. — Rusi so zaplenili še dva angleška p. rniko. —

Razgled po svetu.

Deželni zbori. — Kakor se vidi, bodo deželni zbori sklicani ali deloma že meseca avgusta, ali meseca septembra. Gorenjeavtrijski deželni zbor bo sličen baje na dan 17. septembra t. l.

Advokate in notarji v Avstriji. —

Naredbeni list pravosodnega ministerstva podaja zanimive podatke o odvetnikih in notarjih v Avstriji. Koncem miloga leta je bilo v Avstriji 4510 odvetnikov in 1008 notarjev. In sicer je bilo v Nižji Avstriji 1166 odvetnikov, v Zgornji Avstriji 83, na Solnograskem 25, Češkem 1169, Moravskem 376, v Sleziji 82, na Stajerskem 169, Koroškem 31, Kranjskem 40, Tirolskem 166, Voralberskem 17, na Primorskem 137, v Galiciji 196, Bukovioi 20 in Dalmaciji 34. — Po naredbenem listu je bil najstarejši se živeči odvetnik imenovan leta 1841., in sicer s sedežem v Gorici, dr. Bizaro, (od leta 1869. ne imenuje več vlada odvetnikov, ampak zastopuje upis v odvetniško listo.) Dva odvetnika (v Trstu in v Gorici) sta bila imenovana leta 1853. Najstarejši notar je v Kutni-Gori na Češkem a bil je imenovan notarjem l. 1851.

„Togo-mars“ prepovedan. — V Oseku je igrala vojaška godba kaj pridno takozvani „Togo-mars“. V kazini so bili ob tem marsu navdušeni posebno topničarski častniki. Pisalo se je o tem tudi v listih, izvedla se je preiskava, in konec je ta, da je odsej prepovedano vojaški godbi svirati „Togo-mars“. **Požari.** — Poročajo iz Carigrada, da je zgorelo predmestje mesta Biltica, v katerem stanujejo po večini Armenci. Po hišah, trgovinah velikanska škoda. Ne ve se, ali je ogenj podložen ali je nastal slučajne.

Velikanski požar. — Z Dunaja poročajo o velikanskem požaru v Breitenbachu pri Hornu. Zgorelo je 68 hiš, 17 gospodarskih poslopij s postranskimi zgradbami vred. Žitni pridelki, mnogo poljedelskih strojev in obilo živine je zgorelo.

Vsled solničarice je umrla v Ljubljani kuharica Margareta Hrovatova. Šla je v gostilno po pivo. Ko se je vrnila, se je zgrudila in ostala mrtva.

Dva laška vohuna so prijeli avstrijski vojaki v Bolcanu. Vohuna sta se hotela vtihotapiti v trdejavu; eden je imel duhovniško obleko.

Najnovejšo uporabljenje elektrike. — Zadnji čas so pričeli vporabljeti elektriko za pospeševanje rasti na polju. Dva ruska učenjaka, Spjesknev in Krovov, sta sestavila v to svrhu posebne električne baterije. Ako zakopljejo iste v zemljo, postaja zemlja magnetična ter pospešuje rast poljskih pridelkov. Posebno uspešno deluje na krompir, repo, pšenico, deteljo in mnoge druge rastline.

Palizzolo — oproščen. — Florenci se je vršila pred porotno sodnijo zanimiva

obrnava. Na zatožni klopi je sedel nekdanji poslanec Palizzolo in še drugi, obtoženi umora. Stvar je ta-le: Leta 1895, je bil ravnatelj sicilijske bande in nekdanji župan v Palormu Notarbartolo umorjen v vlaku med Palermom in Trabijo. Po preiskavi so prijeli končno dva kondukterja. Leta 1899, je začela v Milanu razprava. V prvih dveh mesecih je bilo zaslišanih 140 prič. Sin umorjenega Notarbartolo je takoj začetkom procesa kazal na Palizzolo kot na vzročitelja umora. Notarbartolo bi si bil nakopal Palizzolovo sovraštvo, ker je odkril tega proti mestni blagajni naperjene goljufije ter je varoval banko proti drugim nakanam Polizzolovim. Začeli so obdelovati Palizzolo in na dan so pribajale grde reči. Vlada je končno dosegla od zbornice poslancev, da je izročila Palizzolo sodniji. V septembru 1901. je pričela v Bolonji nova razprava proti Palizzolu radi dvojnega umora. Obravnava je končala 30. julija 1902. Obsojeni so bili on in dva druga vsak na 30 let ječe. — Gorenja razprava v Florenci pa je skončala tako, da je bil Palizzolo oproščen. Ko je čul oprostitve, se je onesvestil. Obravnava je trajala 10 mesecev.

Velikanski požari v Galiciji. — Velikanski požar je nastal med Bohinjo in Nje-polonicemi ter uničil cel kompleks travnikov in gozdov v obsegu 40 hektarjev. Poslali so gasiti 5¹/₂ bataljonov pehote in 1 bataljon lovcev. Zaradi pomanjkanja vode in velike suše se je bati še najhujšega. Baje se je vsled nepredvidnosti dveh kmetov vnela kopa sena in tako se je razširil požar. — V Novem Kalusu je velik ogenj uničil obilo salinskih poslopij ter več hiš. Škode tu je 1¹/₂ milijona K.

Pet oseb zadela strela. — V vasi St. Martin na Kranjskem je vdariła strela v neko hišo, vžgala streho in ubila posestnico Ursulo Lampič in njeni hčeri Barbaro in Marijo. Zeta posestnice in dvoletno dete je strela le omanila.

Neusmiljen katehet. — V Budimpešti imajo v osmem okraju na ljudski soli rimsko-katoliškega kateheta Stefana Holma, ki je otroke v soli tako neusmiljeno pretepal, da sn je bilo bati za njihovo življenje. En deček tretjega razreda je celo umrl vsled tega, ker ga je katehet tako usmiljeno pretepal. Stvar je v preiskavi. Aretirali pa se niso tega neusmiljenega posvečenega cloveka!

Pes rešil cloveka. — Sluga varaštinskega trgovca Karola Kosa v Plitvici je šel kopat konje. S seboj je vzel tudi lovškega psa. Slednjic se je kopal tudi sluga. Zašel je v globoko vodo in bil na tem, da utone. Dvigal je kvisku jedno rame. Ko je pes to opazil, je skočil v vodo, prijel glapca za rame ter se podprl ob pazduho in ga privlekel do kraja, kjer so ga mogli ljudje potegniti na suho.

Velik požar. — Iz Ljubljane javljajo, da je pogorelo v nedeljo v Podpetci na Dolenjskem 50 hiš in podružna cerkev. Zgorelo je tudi 7 goved. Zažgali so otroci igraje se z žigicami.

Izgorelo žito. — Na nekem posestvu na Moravskem se je vžgala velika kopa žita v vrednosti 50.000 kron. Ogenj se je tako naglo razširil, da so našli trije delavci, nahajajoči se vrh kope, smrt v ognju.

Števillo vseh ladij na svetu. — Po najnovejši statistiki iznaša število vseh parnikov in jadernic na svetu 29.043 s 33.643.131 ton. Od teh odpada na samo Angleško 11.134 ladij 16.006.374 ton. — V vseh morjih je 337 postaj za premog.

Bolnišnice za jetične bodo gradili na Sijemenu pri Zagrebu. Oblastnija je zgradbo že dovolila.

Velik gozd sgorel. — Iz Sofije poročajo, da je zgorel te dni velik gozd v Belovi. Vzlic velikanskim naporom ni bilo možno omejiti požara. Škoda je velikanska.

Kuropatkin obcuje z ranjenimi vsak dan. Proti večeru gre general k njim, najprvo k častnikom. Za vsakega ima prijazno besedo, stiska jim roke ter zaslišava njihove želje in jim daje pomoč. Ko vstopi v oddelke za druge vojake, pozdravi: Dober večer! Potem gre okoli njih, govori z njimi prijazno ter zaslišava, kar kdo hoče. Vedno jim pomag. Ter jih tolaži. Iz bolnišnice gre k počitku v svoj vagon.

Stari kraljevski korak v Belemgradu. — V soboto so začeli podirati v Belemgradu tamkajšnji stari kraljevski konak. Ko se vrne kralj Peter iz kopaljšča, dobi na mestu starega dvorca moderno urejen park. V sredo so bili v prisotnosti kraljevega intendanta in mestnega prefekta sezgani komadi pohištva v sobi, v kateri sta bila umorjena kralj Aleksander in kraljica Draga. Istodobno so zgorele tudi obleke Dragine.

Izgon v Sibirijo odpravljen. — Iz Petrograda poročajo o reformi v pravosodju, ki bo obstajala v tem, da se administrativno prognanstvo v Sibirijo odpravi. To senzacijonelo poročilo se glasi: Takozvani administrativni postopek pri političnih zločinih in pregreških se odpravi z novim zakonom, ki ga je pred nekoliko dnevi odobril državni svet. Ta zakon sta predložila minister za notranje stvari Pleve in pravosodni minister Muravjev.

Potovanje ruskega ministra Witteja v Pariz. — Iz Pariza poročajo: Witte pride v kratkem semkaj. Ta obisk v Parizu ima gotovo političen pomen, ker bo Witte gotovo konferiral z ministrom Delcasse in s finančniki, ki so v zvezi z rusko vlado. Toda pravega vzroka Wittejevemu potovanju v Pariz je iskati v rodbinskih razmerah. Že nekoliko časa se nahajata v neki parizki bolnišnici njegova hči, gospa Mering in njegov zet D. Mering, ki sta obolela za neko tifozno mizlico.

Veliko društvo ponarejalcev denarja so zalotili v Italiji. Dlje časa že je krožil okoli ponarejen denar, ne da bi se bilo moglo priti na sled, odkod izhaja. Slednje se je posrečilo policiji prijati več krivcev v Rimu in Milanu. Od teh in iz njihovih pisem se je razvidelo, da mora biti glavno razpečevališče ponarejenega denarja v Neaplju. Nekega dne so prišli v hišo, o kateri se je slutilo, da skriva v sebi društvo ponarejalcev in delavcev, delavci plina, da popravi cevi. Ti delavci so se pohvalili malo s cevni, kar nenadoma pa so se spremenili v policijske agente, ko so bili prepričani, da imajo pred sabo tiste, katere so iskali. Aretirali so vse ter zaplenili korespondenco, stroje in več ponarejenega denarja.

Hrvatska naselbina v južni Italiji. — V četrtek so odpotovali iz Spiljeta v Italijo dr. Smodlaka, prof. Barac, dr. Luger in slikar Vidović, da proučijo tamkajšnje hrvatsko naselbino.

Poljaki na Pruskem. — Tudi najpogostejše prusko nasilje, ko se je s posrednim zakonom zabranilo Poljakom poljubno nakupovanje in delitev zemljišč, ni Poljakov ugnalo. Kjer ne smejo zemlje kupovati, vzamejo jo za dobro odškodnino v najem, kar je za poljsko politično moč končno vseno, da so le celokupno naseljeni ter imajo volilno pravico. Pri tem jim grede posebno na roko poljske banke, ki imajo denarja v izobilju. Tak bojni načrt so si izdelali Poljaki posebno glede zapadne Prusije, dočim imajo v Poznanju že itak premoč.

Ameriška eskadra je odplula iz Trsta ter priplula včeraj v jutro na Reko.

Torpedi za Rusijo. — Ta teden pošljejo iz reške mestne tvornice torpedov v Kronstat 80 torpedov, katere je bila naročila Rusija.

Znamenitost hrvatskih zaporov. — Gertscher, predsednik vis. sod. v Dalmaciji je zel na dopust. Kakor javljajo hrvatski listi, si ogleda zapore v Banovini, da po njihovem vzorcu uredi tudi zapore v Dalmaciji!

Neznosni davki na Japonskem. — V Tokiu se je vršila posebna seja kabineta, da uredi skrajno slabe državne finance. — Vlada namerava letne davke povisati za 65.000.000 jenov, in sicer zemljski davek za 25.000.000 jenov, dohodninski davek za 2.000.000; davek na sladkor za 7.000.000, davek na svilo za 4.000.000, davek na bombaž za 2.000.000; davek na petroleje za 1.000.000, na sol za 3.000.000 in na tobak za 4.000.000 jenov. Vrhu tega bo vlada najela državno posojilo v znesku 100.000.000 jenov. Končno bo vlada znižala vse običajne izdatke, da tako prihrani 50 do 80 milj. jenov.

Telovadba na II. vsesokolskem zletu.

Skoraj bode 10 let, odkar se je pojavila v ljubljanskem „Sokolu“ mala četa navdušenih mladeničev, vzbujena po uzornem češkem učitelju Sokolu, ki je brezobzirno kazal na nedostatke v slovenskem Sokolstvu in silil na reformacijo. Z vnebo se je lotila ta četica proučevanja sokolske ideje in načinov, po katerih se pride do vzvišenega cilja, lotila se je dela in izpopolnitve same sebe. Malo je bilo stevilo delavcev, ki se je od časa do časa pomnožilo a vedno zopet padlo. Odhajali so v svet za svojimi poklici, odhajali k vojakom, a se več jih je odslo, ker jim delo, neprestano delo po dnevi in po noči ni ugajalo, ker jim je bilo preteško.

In to delo tudi ni zabava, ne igrača ampak napor, ki zahteva prave ljubezni do stvari same in neizmerne požrtvovalnosti ter samozatajevanja. Niti deset jih ni bilo, ki so vstrajali mnogo let in so vzajemno se podpirajoč premagovali in se borili proti zaprekam, ki se stavijo vsaki reformaciji. S samozavestjo in navdušenjem v srcih so odhajali potem polagoma kot učitelji v druga slovenska sokolska društva. In ravno ta društva, kjer delujejo ti prvi slovenski voditelji, t. j. Kranj, Celje, Gorica in Idrija imajo zaslugo, da je na II. vsesokolskem zletu moglo stati slovensko Sokolstvo ponosno ob strani svojih učiteljev in mojstrov bratov Čehov, da je moglo slovensko Sokolstvo podati s telovadbo in sprevedom, ki sta napravila na občinstvo nepopisljiv in preneseljiv utis, dokaz za svojo eksistenčno pravico. Torej ne delo nekaj mesecev ampak delo skoraj desetih let je bil II. vsesokolski zlet.

Tekmovalna telovadba.

V soboto ob 11. po noči se je vršila seja čeških, slovenskih in hrvatskih načelnikov glede spreveda, javne in tekmovalne telovadbe in glede zadnje potem se seja tekmovalnih sodnikov. Ob 6. uri zjutraj v nedeljo pa je že telovadišče mrgolelo telovadcev in presojevalcev kakor tudi nebroj gledalcev. Ob 6¹/₂ je bilo dano znamenje za začetek tekmovalne telovadbe. Vrsta za vrsto po 6 tekmovalcev je prihajala na telovadišče in v kratkem času je bilo zbranih nad 60 vrst s čez 360 tekmovalci.

Tekmovanje je trajalo do poldvansjete dopoldne in začelo pol ure po končanem sprevedu in trajalo med telovadbo do teme. Navdušenja, ponosa in vstrajnosti tekmovalcev ni mogel uničiti ne duševni ne telesni napor in ne julijsko sonce, ki je zgalo roke in obraz tako, da je imela rešilna postaja posla v blizu 30 slučajih radi solčarice. Tekmovalo se je na drogu, bradlji, konju na šir z ročaji in na delj brez ročajev in v plezanju. Radi pitega časa se je izpustilo tekmovanje v skoku na visino in daljino in v teku.

Rezultat tekmovalja, s katerega tudi „Goriški Sokol“ ni izšel brez priznanja, priobčimo, kadar se nam naznani.

Slavnostni spreved.

Ze takoj pri nastopu in razvratitvi sokolskih čet, v katere se je uvrstilo 1800 Sokolov v kakih 30 minutah, je bilo videti izredno disciplino in prekrasen red. Navdušeno je pozdravljalo občinstvo prapore (bataljone) slovanske narodne armade, ki je korakala strunskih korakov in v imponujočem redu po občinstva natlačenih ulicah.

Spreved je imel pokazati širnemu občinstvu telovadsko izurjenost in disciplino v drugi smeri, kakor javne telovadbe. To se je zgodilo v polni meri, za kar gre v prvi vrsti priznanje izborni izvežbanim, skrajno disciplinarnim češkimi Sokolom; ali tudi slovensko Sokolstvo se je vedlo občudovanja vredno. Redovne vaje, katere je članstvo slovenskih sokolskih društev sovražilo iz dna duše, so se izvajale tako, da je bilo nad njimi oduševljeno občinstvo, da so se izvajalci sami veselili nad njimi in bili ponosni na svoj nastop, vsled česar je upati, da jih bodo ti gojili tudi v neslavnostnih casih in jim posvečali pozornost.

Javna telovadba:

nastop in proste vaje. Na znak načelnika ljublj. Sokola dr. Murnika, kot vodnika prostih vaj, se odrgnela zagrinjali dveh nasproti si stoječih vhodov, skozi katere prikorakajo ob zvokih sokolske koratnice pri jednem Čehi pri drugem Jugoslavani v šestnajsterostopih (16 v eni vrsti) na telovadišče.

Presenetljiv prizor, sto in sto rok maha enakomerno in sto in sto nog stresa zemljo — ponosno stopa slovansko Sokolstvo. Daljni rajalni nastop, ki ga vspricho malega prostora ni mogoče popisati, je vzbudil plask in priznanje, ki ni moglo poletiti.

Po izvršenem razstopu (razdalja telovadcev, potrebna za proste vaje) je na povelje: „Priročiti!“ plosnilo na malo nad 1500 rok, da se je stresel zrak in gledalcem se je pokazala krasna slika: do 800 telovadcev enakomerno razdeljenih ravno in vprek brez vsake hibe v vrste stekajoče se na konceh v nestvorno maso.

In potem povelje! Prva vaja — druga — tretja — burni, v nebo doneči aplavzi neizmerno navdušenje, kot morje doneča pohvala, pozdravi, klici presenečenja in navdušenja iz vrst gledalcev — in zopet smrtna tišina, samo godba svira fanfaro — četrta

vaja — in potem zopet navdušenje, kateremu ni hotelo biti konca.

Vsak gib, vsaka kretnja se je izvajala pri tolikem številu neverjetno precizno in natančno in pri vsakem sklonu se nam je zdelo, da gledamo valovanje morja, da gledamo žitno njivo, čez katero veje veter, tako krasno so se spajale posamezne postave v veliko, enotno, harmonično maso, iz katere je kipelo življenje, iz katere je vstajala velika misel sokolska, ki nas je prevladala, navdušila do solz, se dotikala naših duš ter jačila v njih pogum in vero v nesmrtnost slovanstva. Pokazalo se nam je delo, o katerem večina izmed gledalcev ni mogla imeti pojma. Opravičeno smo videli skrb, katere se posvečuje v Sokolstvu prostim vajam in znali smo oceniti vrednost cele izobrazbe.

Telovadbo vrst slovenskih Sokolov

je tekmovalna telovadba, ki se je takoj po prostih vajah nadaljevala, zelo ovirala, ker ni bilo mogoče razstaviti orodja po načrtu, kakoršnega je dobil vsak sodnik vrste, vsled česar je telovadba zelo trpela na efektu. Telovadilo je 27 vrst, med temi 3 iz Gorice, kar je za naše razmere mnogo.

Telovadba narasčaja.

Nastopili so vajenci ljubljanskega, kranjskega, idrijskega, sisenskega in celjskega Sokola. Oddaljenejšim društvom ni bilo mogoče poslati jih, ker bi to povzročilo ogromne stroške. Vaje s palicami in skupine so izvajali točno in kar je še več: z vidnim veseljem in navdušenjem. Tudi skupine so izvajali točno, lično in nenavadno hitro.

Uzorne vaje

je izvajalo 18 ljubljanskih, 3 celjski, 2 idrijska in 2 kranjska telovadca. Tudi pri teh vsled pomanjkanja denarnih sredstev niso mogla sodelovati oddaljenejša društva, ker so se morali vsi telovadci pripeljati trikrat k skupnim vajam, da se je omogočil enoten nastop.

Te vaje so bile vrhunec telovadske izvežbanosti in najtežja točka celoga vsporeda.

Telovadba slovenskih telovadk.

Nastopilo je skupaj 72 telovadk z vajami s kiji. Nastop, kakor vaje same, je bil precizen. Tudi pri vajah na orodju so žele burne pohvale.

Telovadba uzornih čeških vrst in vaje Čehov s kiji in batonom so morale vsled pozne ure izostati. Spretnost čeških telovadcev je bilo mogoče opazovati pri tekmovalni telovadbi.

Velikanski trud vadičev in telovadcev samih je popolni uspeh docela poplačal, ker dokazali so v vsakem oziru napredek in vzbudili upanje v najboljšo bodočnost. —!

Učenca-stavca

— sprejme —

„Goriška Tiskarna“.

Zahteva se dve srednji šoli.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birnance, torte i. t. d.

Priporoča — se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Mirodilnica

Karol Volpis

Gorica, Gosposka ulica št. 15. (v lastni hiši)

nasproti „Trem kronam.“

Velika zaloga

barv, mirodil, kemičnih izdelkov, portlandskega in roman cementsa iz tovarno Egger & Lütthi Kusstein, Tirolsko.

Vse po najnižjih cenah.

Sladočarica (sirup)

Tamarindo

pripravljen v kemičnem laboratoriju

LEKARNE CRISTOFOLETTI.

Najboljša higijenična in

okrepčevalna pijača

v poletnem času.

Cena steklenici 80 vin.

Novo! Naznanilo. Novo!

Podpisana naznanjata zidar-skim mojstrom in slavnemu občinstvu, da sta otvorila v Mirnu

žgalnico apna.

Za mnogobrojna naročila se toplotno priporočata udana

Iv. Faganeli & Rossi.

Zahvala.

Globoko ginjena vsled obilih dokazov sočutja, izrekam tera potom svojo najsrčnejšo zahvalo vs m onim, kateri so spremili k večnemu počitku mojega nepozabnega soproga

Henrija Wagner,

staubenega inženirja, kapetana in hišnega posestnika.

Konečno zahvaljujem vse one, kateri so mi v teh dneh žalosti ra katerikoli način lajšali neizmerno bôl. Bog vsem povrni!

V Gorici, dne 26. julija 1904.

Fani Wagner.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ - pivo.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gortel, ulica Torrente h. št. 10, priporočam svoje sifone in pokalice, katere imam vedno v zalogi po zmerni ceni.

Kerševani & Čuk v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja). Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarno „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstruiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Dolnisko družbe združenih pivovarov Zalec-Laški Trg in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mošćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerno. Postrežba poštena in točna.

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

== Josipu Kordinu v Ljubljani, ==
pred Skofljo št. 3.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča

tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko priporoča sl. občinstvu, precast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane stole, fotelja, vrne stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev, in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obirne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, z stonj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varčevine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Delež: a) podpisani K 1.210.300—
b) vplačani 405.188—
Dana posojila 1.631.164—
Vloge 1.203.438—

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček v Gorici

— Telefon št. 83 — v Gosposki ulici št. 7 — Telefon št. 83 —

izvršuje točno, lično in ceno vsakovrstne tiskovine, kakor: brošure, šolska in društvena poročila, trgovske in obrtne račune, pisma in kuverte z naslovom, vizitke, naslovne karte, cenike, jedilne liste, diplome, poročna naznanila, pravila, vsa tabelarna dela, okrožnice, vabila, mrtvaška naznanila, lepake, hranilne knjižice itd. itd. sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska.

Velika zaloga izgotovljenih tiskovin

za občine, šole, c. kr. žandarmerijo, sodnijo in druge urade.

V samozaložbi naše tiskarne so izšle sledeče knjige:

„Slovanska knjižnica“,

izhaja mesečno v snopiščih obsegajočih 5 do 6 pol.

Doslej je izšlo 133 snopičev najrazličnejše zabavne in poučne vsebine.

Celoletna naročnina stane K 3-60

„Salonska knjižnica“,

izhaja v redoločenih rokih.

1. knjiga: „O te ženske“, novele in črtice, R 2—; 2. knjiga: „Hamlet“,

Zaloga, R 1-04; 3. knjiga: „Ruska antologija“ v slovenskih prevodih, R 3—

4. knjiga: „Spisi Zofke Kvedrove“, R 2—

„Križarji“.

Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Roman v štirih delih.

Obsega 1038 strani. Cena K 5-20.

Po pošil 30 vin. več.

„Legionarji“.

Igra s petjem iz Napoleonovih časov.

Spisal Fran Govékar.

Cena 80 vin.

Pripovedi o Petru Velikem.

Poslovenil Ivan Steklasa.

Cena K 1-60.

„Romeo in Julija“.

Zaloigra v petih dejanjih.

Cena K 1-40.

„Talijska“, prinaša jednodnejske burke in veseloigre.

Doslej so izšli sledeči zvezki:

I. knjiga: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb; II. knjiga: Bratranec. Burka v enem dejanju. — 5 oseb; III. knjiga: Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb; IV. knjiga: Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — 4 osebe; V. knjiga: Doktor Hribar. Veseloigra v enem dejanju. — 8 oseb; VI. knjiga: Dobrodošli! Kdaj pojedete domu? Veseloigra v enem dejanju. — 4 osebe; VII. knjiga: Putifarka. Burka v enem dejanju. — 5 oseb; VIII. knjiga: Čitalnica pri branjevki. Burka v enem dejanju. — 5 oseb; IX. knjiga: Idealna tačca. Veseloigra v enem dejanju.

— 4 osebe; X. knjiga: Eno uro doktor. Burka v enem dejanju. — 9 oseb; XI. knjiga: Dve tašči. Veseloigra v enem dejanju. — 7 oseb; XII. knjiga: Mesalina. Veseloigra v enem dejanju. — 6 oseb.

Cena posameznemu zvezku je 40 vin., po pošti 5 vin. več.

Na zahtevo pošiljamo na ogled katerikoli zvezek.

Popis tiskovin in vseh knjig, kakor tudi proračune kate-regakoli tiskarskega dela, pošilja na zahtevo

— „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček. —